

Давлат ПОЛВОН

ЖЎНАТИЛМАГАН МАКТУБ

*Ушбу китобнинг чоп этилишида
ҳисобсиз хисса қўшган
ҳиммати қимматли инсонларга
миннатдорчилик билдираман.
Муаллиф.*

ТАБИЙЛИК ТАБИАТИ

Ҳаёт шунақа: домига тортдими, кетдинг, кун кўрасан, яшайсан, кунингни кўрасан... Кунларинг ойларга, ойлар йилларга айланиб, улғайиш ўрнига қариб бораверасан. Зиддиятлар, ихтилофлар, ғийбатлар билан... Ёмон-да, жуда ёмон! Кимнидир, ниманидир соғинасан, лекин нималигини билолмайсан.

Ажойиб кунларнинг бирида эски кадрдонингни учратиб қоласан. Аввал бегонасирайсан, кейин кўникасан. Бирдан туйғулар уйғониб, хотира ғубори кетади. Сен ўзингни, ўзлигингни соғингансан. Юрагингни, қалбингни, кўнглингни, дилингни соғингансан. Ҳаётга бошқа кўз билан қарай бошлайсан. Сен яна уйғондинг. Эҳтимол, қисқа муддатга, эҳтимол, бир лаҳзага...

Кеча мен шундай бўлдим. Давлат Полвон бир тахлам шеърларини тутқазганида аввал эринчоқлик билан, кейин шавқ билан ўқий бошладим, ўқувчига айландим. Устоз Эркин Воҳидовнинг "Ўзбекнинг ҳаммаси шоир", деган лутфи эсимга келди, шоирларнинг шоирроғи – шундай ёш истеъдод борлиги мени чиндан ҳаяжонга солди.

Давлатжоннинг шеърлари елим идишларга қамалган, "кумушлантирилган шифобахш" суюқлик эмас. Олтин қумлар

зарраларини тўзғитиб ўйнаб, ўзанига сиғмай шавқ билан тошаётган табиий булоқ сувига ўхшайди. Бу шеърлар шишажом – аквариумда ялт-юлт қилиб, беғам ва бетаҳлика яшайдиган, терисига сиққунча семирган тилло балиқлар эмас, бўтана қишлоқ ариқларида лойқа тошлар орасида шоирона хаёллар сурган жайдари балиқчаларни эслатади. Бир сўз билан айтганда, тириклик, ҳаёт бор бу шеърларда.

Қўлга олинмайдиган, варақланмайдиган китоб ўлик саналади. Ўқисанг юкмайдиган асарлар сунъий яратилган клонларнинг ўзгинаси. Ҳеч нарса асалари ғувиллашидек, капалак пориллашидек, қизғалдоқ чайқалишидек завқ беролмайди. Табиийликка не етсин!

Мендан кейин яна қанча
майсалар ҳам ўроқ кўрган,
Омонат деб изларимни
шу майсалар ўраб қўйган.
Қўниб ўтган ҳар қушчадан
каминани сўраб қўйган,
Етим қолган дала-даштни
ва шийпонни соғинганман.

(**"Соғинч"**)

Мен Давлатжоннинг шеърларини ўқиб, қишлоқ ҳаётини аниқ-тиниқ ҳис этдим, соғинганимни сездим. Қишлоқилигим ёдимга тушди. Ҳисларим хирмон ёйган чумолилардек ғимирлаб қолди. Менимча, шеър шу!

Ёзаётган, шоир бўлиб яшаётган Давлатжон укамга устозлар йўлини тилайман.

Иқбол МИРЗО
Ўзбекистон халқ шоири

ҚАРАБ ҚЎЙ

Дилбар, шамол тўзғитган

сочларингни тараб қўй,
Сени соғиниб борсам
деразангдан қараб қўй.

Бу дунёда аёл кўп
валекин онанг битта,
Сени жонидан суйган
қайнонамни сўраб қўй.

Кеча ёзган хатимни
укам элтиб бермаса,
Шарт тутиб, аямасдан
қулоғини бураб қўй.

Сен мени суяр бўлсанг,
ишқимда куяр бўлсанг,
Кечаси дарвозангни
ёпмай, тошни тираб қўй.

Кўз ёшларингни артмай,
сақла доим ёнингда,
Тўкилган кипригингни
рўмолчангга ўраб қўй.

Ҳозир шамол тўзғитган
сочларингни тараб қўй,
Агар мени соғинсанг
деразангдан қараб қўй.

ЖЎНАТИЛМАГАН МАКТУБ

(Қишда ёзилган шеър)

Салом, она! Омон бормисиз,
Йўл кутиб,

Кўз тутиб, менга зормисиз?
Бу ерда бошимни силаган кўл йўк,
Меҳрингиз – изимга ёққан қормиди?

Соғиндим дейман-у, бора олмайман,
Тош кентга дилимни ёра олмайман.
Қишлоқда ўзимни тўрадай сезиб,
Шаҳарда бемалол юра олмайман.

Бўйнимда галстук, кўлимда попка,
Ишимга шошаман кўлтиқлаб ўпка.
Билмадим, ҳар ҳолда ўсиб боряпман –
Ишониб ўзимга ва ёлғон гапга.

Совуқдан кўлларим қотиб қоляпти,
(Аммамнинг уйида ётиб қоляпман).
Учраган кимсага шеър ўқийвериб,
Шоир деган номни сотиб оляпман.

Емоғим, ичмоғим бир меъёрида,
Соғлиғим Эгамнинг ихтиёрида.
Кўксимга муштлайман. Ахир устозим
Кимсан – Ўзбекистон халқ шоири-да!

Ҳозирдан ёғ босиб икки кўзимни,
Кўрсайиб мақтабман ўзим-ўзимни.
Акамлар ҳолини ҳали сўрмадим,
Ёлғиз опам қалай? Ўзи тузукми?

Лойсувоқ томлардан ўтгандир чакки,
(Шу ёзда амаллаб шиферласак-чи?)
Ҳозирча қишлоққа бормасам керак,
Китобим чиққанда борарман балки...

Номимдан салом денг суянчиқларга,

Мен учун қуюнган қуюнчакларга.
Соғиниб қолганда йўл кутиб турмай,
Шеъримни ёдлатинг жиянчаларга.

II

Салом, эй, қишлоқлик меҳрибонларим,
Соғинчим узилди яна тандирдан.
Ҳамон ёдимдасиз, қадрдонларим,
Мен ҳам эсингиздан чиқмагандирман?

Паст-баланд кўчалар кўзга суртгудай,
Ҳаммасига бошим сукмагандирман.
Худо хайрингизни берсин, ўргулай,
Эсланг, эсингиздан чиқмагандирман.

Сизга қўл узатсам эснаяпсизми,
Балки сўзингизни уқмагандирман.
Ахир мен ўшаман – эслаяпсизми,
Ахир эсингиздан чиқмагандирман?

Бирга ўгтанида шомларимиз ҳам,
Кимга ёқиб, кимга ёқмагандирман.
Туташиб кетган-ку томларимиз ҳам,
Энди эсингиздан чиқмагандирман.

Сиздан юз бурмадим, кечмадим, илло,
Сиғмасам, дунёга сиғмагандирман.
Инсоф билан айтинг, холисанлилло,
Айтинг, эсингиздан чиқмагандирман.

Кеча ошно эдик – тонаяпсизми,
Кўзингизга чўпак тикмагандирман.
Ахир мен ўшаман – танияпсизми,

Бирдан эсингиздан чиқмагандирман?

Эсда тутмоқ керак эски дўстларни,
Гарчи эсдаликлар йиғмагандирман.
Фақат титкиламанг "ведемост"ларни,
Зеро, эсингиздан чиқмагандирман.

Ана!

Ана, тилингиздан отилди исмим,
Энди ҳайдамассиз остонангиздан?
Минг бор садағангиз бўлайин ўзим,
Битта ўпиб кўяй пешонангиздан.

Чўлпиллатиб ўпай пешонангиздан...

ОПАМГА

Ярим тунда қочди кўзимдан уйқу,
Яна ёдга тушдинг, жонажоним-а.
Сенга ёзганларим туюлар сийқа,
Биттагина опам, опажоним-а.

Қизи бор ҳовлининг фариштаси бор,
Мангуга боғланган жон риштаси бор.
Паҳлавон отамдан биргина ёдгор –
Читтаккина опам, опажоним-а.

Қошинг қаросидан, юзинг олидан,
Сочингга қадаган мажнунтолингдан.
Мен гўё мингдаман, сен ўн олтида,
Худдигина, опам, опажоним-а.

Қанча йиллар ўтди, одамлар ўтди,
Кўнгилга яқин кўп қадамлар ўтди.

Дилхиралик ўтди, аламлар ўтди,
Ўтди гина, опам, опажоним-а.

Сен борсан – кўкрагин керади уканг,
Узоқда ризқини теради уканг.
Ўзинг муштдеккина, юрагинг улкан,
Миттигина опам, опажоним-а.

Шу соғинч деганнинг тўқмоғи ёмон,
Дилдаги тилимга чиқмоғи гумон.
Бахтимга омон бўл, эй меҳри уммон,
Соддагина опам, опажоним-а.

СОҒИНЧ

Тонгга кучоқ очиб турган
ул айвонни соғинганман,
Ширин ифор сочиб турган
гул – райҳонни соғинганман.
Қўлларига хино қўйган,
чиройига бино қўйган,
Соямдан ҳам қочиб юрган
нигоронни соғинганман.

Қайси она болам, дейди –
ўшал менинг онам бўлгай,
Тилларидан тўкилган бол,
асал менинг онам бўлгай.
Бу дунёда ҳаммадан ҳам
гўзал менинг онам бўлгай,
Кеча-кундуз дуо қилган
меҳрибонни соғинганман.

Қишлоғимдан қадам узиб,
Тош шаҳарни паноҳ қилдим,
Дийдам қотиб кетди бунда –
дийдоримни узоқ қилдим.
Битта савоб ишни қилмай,
қанча-қанча гуноҳ қилдим,
Қароқчитол деган отлиғ
гул маконни соғинганман.

Пешонамга битик битган
қаҳри қаттиқ тақдирмиди,
Бир кун дўстсиз ичган ошим
аччиқмиди, тахирмиди?
Билмам, мени соғинтирган
ўчоқмиди, тандирмиди –
Тандирнинг оғзида пишган
кулча нонни соғинганман.

Кафтларимда майда тошлар –
бундан ортиқ қадок бўлмас,
Қанча малҳам суриб кўрдим,
лекин сира адоқ бўлмас.
Бундан ортиқ соғинч йўқдир,
бундан ортиқ фироқ бўлмас,
Бостирмада қолган ўшал
лой кетмонни соғинганман.

Дейдилар, ён қўшни бўлса,
болангга иш топилмайди,
Қозонинг ҳам турар қайнаб,
бирор ташвиш топилмайди.
Кунда меҳмон келса ҳамки,
дарвозалар ёпилмайди,
Ён қўшни – жон қўшни бўлган
қадрдонни соғинганман.

Мендан кейин яна қанча
майсалар ҳам ўроқ кўрган,
Омонат деб шу майсалар
изларимни ўраб қўйган.
Кўниб ўтган ҳар қушчадан
каминани сўраб қўйган,
Етим қолган дала-даштни
ва шийпонни соғинганман.

Билолмайман, нима хоҳлаб,
яна нени истаяпман,
Қишлоғимга элтиб қўй, деб
хаёлимни қистаяпман.
Онам иси келиб турган
ҳар нарсани қўмсаяпман,
Ё човдишни соғинганман,
ё кумғонни соғинганман.

ИҚРОР

Мен қўшиқ айтаман дардимга доир,
Ўзим куй басталаб, ўзим шеър ёзиб.
Ҳар ўнта одамга биттадан шоир –
Мендан чиқармиди Муҳаммад Юсуф?

Кўк осмон бошимдан ёмғир элади,
Булутлар қуёшнинг юзини тўсиб.
Кўлимдан таппининг иси келади –
Мендан чиқармиди Муҳаммад Юсуф?

Кечалар ухлайман ночор. Кўксимга
Газетда чикмаган шеъримни босиб.
Секин пичирлайман тонгда дўстимга –

Мендан чиқармикин Муҳаммад Юсуф?

Шеър тўқиб ташлайман ўйламай-нетмай,
Дуч келган ҳар қизга кўзимни қисиб.
Қофия дегандан нарига ўтмай –
Мендан чиқармиди Муҳаммад Юсуф?

Гоҳида қийналиб тополмай илҳом
Қаламни отаман асабим кўзиб.
Бўйимга баробар китоб ёзсам ҳам –
Мендан чиқармиди Муҳаммад Юсуф?

Пойимга йиқилсин майли дилдорлар,
Қишлоққа қайтаман умидим узиб.
Пойтахтда бор ахир яловбардорлар –
Мендан чиқармиди Муҳаммад Юсуф?

Меъёрдан ошса гар бекадр бол ҳам,
Қисмат ҳисобини бўлмади бузиб.
Қайтадан туғилмас ахир Иқбол ҳам –
Мендан чиқармиди Муҳаммад Юсуф?

ҚАЙТИШ

Бугун сени соғиниб, она,
Бормокдаман қишлоғим томон.
Ўзинг менинг учун ягона,
Ўзинг менинг учун кадрдон.

Кўкка учган анов қирғийдек,
Хаёлларим бесабр, учқур.
Бир ой ўтди худди бир йилдек,
Ўйга чўмиб бораман чуқур.

Узоқларга элтади хаёл,
Қани кўнглим қувончга тўлса.
Сочларимни силайди шамол,
Унга ҳадя этаман бўса.

Жонга тегди шаҳар шовқини,
Юраккинам сиқилди бунда.
Қўмсаб қўяр қишлоқ завқини,
Юраккинам бунда ҳар кунда.

Ҳозир сени соғиниб яна,
Бормоқдаман пойтахтни ташлаб.
Кентга билиб мени бегона,
Қишлоқ кучоқ очар, қаршилаб.

...Мана ўтди орадан уч кун,
Узр, она, қайтмасам бўлмас.
Кечалар тинч ухлашим учун
Битта алла айтмасанг бўлмас.

САВОЛ

Қоши камон, киприги ёй қиз,
Сочи узун – мисоли сой қиз,
Бунчалар ҳам ноз этманг, ҳой қиз,
Наҳот сизни севиб бўлмаса?

Сўзингизда бормиди дур ё,
Юзингизда бормиди нур ё,
Эдингизми фаришта, ҳур ё,
Наҳот сизни севиб бўлмаса?

Бир бечора, девона, мискин,
Ёнингиздан ўтмоқда секин,

Мен кў-ў-ўп қизни севганман, лекин,
Наҳот сизни севиб бўлмаса?

Асло қиё боқмайсиз, демак,
Бефойдадир йўл кутавермак,
Айб эмасдир бировни севмак –
Наҳот сизни севиб бўлмаса?

Ўртамизда бўй етмас дувол,
Вақтим увол, мактубим увол,
Мени мангу қийнар бир савол –
Наҳот сизни севиб бўлмаса?

ШУ ЭКАНДА

Шу экан-да дунё ишлари,
Ёлғонларга овуниб кетдим.
Ижобатга йўйиб тушларим,
Сени жуда соғиниб кетдим.

Неча йиллар ўтди орадан,
Беҳабарсан мен бечорадан.
Энди ўзим топиб бораман –
Сени жуда соғиниб кетдим.

Кўйлагимда сочларинг иси,
Эшитганнинг келар кўргиси.
Онасининг энг гўзал қизи –
Сени жуда соғиниб кетдим.

Юрагимга алам ин қурди,
Азоблардан безиб, чинқирдим.
Мени яна нима жин урди –
Сени жуда соғиниб кетдим.

Висолингга етишмоқ қийин,
Йўл узайди юрганим сайин.
Гар кўрмасам ўлмоғим тайин,
Сени жуда соғиниб кетдим.

НИМА ДЕЙСАН

Тополмасдан ўзингдайин меҳрибонни,
Ҳажрингда қон ютаверсам, нима дейсан?
Қил учида омонатдай турган жонни,
Қўлларингга тутаверсам, нима дейсан?

Майли менга дарвозангни ёпиб ташла,
Оёғимни қилич билан чопиб ташла,
Қадрдон чанг босиб ётган яна ўша,
Маҳаллангдан ўтаверсам, нима дейсан?

Нима дейсан, фақат сени ўйлайверсам,
Таърифингни учраганга сўйлайверсам,
Хаёлимда сочларингни ўйнайверсам,
Изларингни ўпаверсам, нима дейсан?

Ўргулайми икки кўзинг қаросидан,
Ё ўлайми қошларингни аросида,
Бўйга етган юз мингта қиз орасидан
Бир ўзингни топаверсам, нима дейсан?

Кутавердим кулбамга бош суқмасанг ҳам,
Сўйлайвердим сўзларимни уқмасанг ҳам,
Чанг кўчангни супургани чиқмасанг ҳам,
Нари кетмай кутаверсам, нима дейсан?

Орзуларим қолиб кетди ушалмасдан,

Сен аслида Кумушдайн гўзалмассан,
Лекин қайга борсанг, бориб уялмасдан,
Соянг каби юраверсам, нима дейсан?

КЕЛ, КИРИБ ҚЎЙ

Мендан йироқдасан – азим Шошдасан,
Бокира ёшдасан, қалам қошдасан,
Ўзинг ўзгачасан, ўзинг бошқасан,
Кел, кириб қўй энди тушимга мени,
Келтириб қўй энди хушимга мени.

Сенинг мавжудлигинг умримга тилхат,
Ҳар куни кутаман васлингни илҳақ,
Сен – ерда яшовчи энг гўзал хилқат,
Кел, кириб қўй энди тушимга мени,
Келтириб қўй энди хушимга мени.

Шириндан ширинсан, Лайлодан сулув,
Гарчи рўмолингга ўралгансан-у,
Ахир қовурғамдан яралгансан-у,
Кел, кириб қўй энди тушимга мени,
Келтириб қўй энди хушимга мени.

Сабрини синайсан токай гадонинг,
Жабрини тортяпман қайси хатонинг?
Ҳатто жуфти бўлган Одам Атонинг –
Кел, кириб қўй энди тушимга мени,
Келтириб қўй энди хушимга мени.

ЎҒИЛМИСАН, ҚИЗМИСАН

Ой-кунни унуттирдинг,

Муштоқ этиб бизни сан.
Мунча узоқ куттирдинг –
Ўғилмисан, қизмисан?

Онанг доим алқайди,
Юзида ой балқийди.
Бирор белги бўлсайди –
Ўғилмисан, қизмисан?

Соғинтирмоқ – саодат,
Соғинмоқ ҳам бир омад.
Эгам берган омонат –
Ўғилмисан, қизмисан?

Кунда исм излайман,
Гоҳ сенлаб, гоҳ сизлайман.
Ҳеч нарсани сезмайман –
Ўғилмисан, қизмисан?

Ким бўлсанг ҳам омон бўл,
Саломат бўл, полвон бўл.
Қайтиб кетмас меҳмон бўл –
Ўғилмисан, қизмисан.

ГУЛИМ

Бунчалар хира деб бўлмагин хуноб,
Ахир хиралиқдир севги, севгилим.
Ишқсиз яшамоқлик энг оғир гуноҳ,
Шул сабаб севилгин ёки сев, гулим!

Бугун кетаяпсан мендан йироққа,
Бугун қийма-қийма бўлади дилим.
Ташлаб кетаяпсан мени фироққа,

Шул сабаб эрта қайт, индин қайт, гулим!

О-о, менинг севгилим – қуёшнинг қизи,
Сенга ета олмас узатган қўлим.
Сенсиз ҳаётимнинг йўқдир маъниси,
Шул сабаб севмоққа изн бер, гулим!

КИРИБ КЕЛМИШ

Во ажаб, бир гулпар
кулбамга кириб келмиш,
Гўё жаннат гуллари
кулбамга кириб келмиш.

Кипригини ёй этиб,
қошини камон тутиб,
Ортидан қирқ лашкари
кулбамга кириб келмиш.

Қиёсига тил ожиз,
жигарим куяр жиз-жиз,
Дилбарларнинг дилбари
кулбамга кириб келмиш.

Бу қандайин синоат,
Яратгандан иноят –
Фаришталарнинг бари
кулбамга кириб келмиш.

Ерга ой тушдими ё,
мен ойга учдимми ё –
Икки олам меҳвари
кулбамга кириб келмиш.

Ичганим оғу эди,
дунё қоронғу эди
Кўзларимнинг гавҳари
кулбамга кириб келмиш.

Мен бирон бир сўз демай,
ўлтирибман қўлда май,
Чимматни отиб нари
кулбамга кириб келмиш.

Сас чиқармай ўзидан,
ё қизғониб сўзидан
Худди эпкин сингари
кулбамга кириб келмиш.

Аё, Давлат, сен ёзиб,
шеърингни ётгин босиб,
Не ажаб, бир гулпар
кулбангга кириб келмиш.

ҚАРОҚЧИТОЛЛИК ҚИЗ

Сочингни юлмоғ-у йиғламоқ нега,
Сенга ярашмайди бечораҳоллик.
Қўй, энди қуюнма, ачинма менга,
Юзлари кулча қиз – қароқчитоллик.

Кўчадан қайтарма келган совчини,
Бошингда бор ахир келин, аёллик.
Сендан ўрнак олсин опанг, овсининг,
Жамоли кунча қиз – қароқчитоллик.

Рўмолчанг ҳалиям ёнимда, қара,
Қип-қизил гуллари, бинафша холлик.

Нафақат Бағдодда, юртимда сара,
Чиройи бунча қиз – қароқчитоллик.

Кун келиб, набиранг этак бўлади,
Менга насиб этар инжиқлик, чоллик.
Ўшанда севгимиз эртак бўлади,
Лаблари ғунча қиз – қароқчитоллик.

ОЙНИСА

Кўрдим-у кўзларим қувонди,
Дилимда бир қайғу уйғонди.
Юрагим тикилди бўғзимга,
Ичимга сиғмади туғеним.

Ёшликда ғўр эдим, кўр эдим,
Ўзимча ҳаммадан зўр эдим.
Зокирни, Шокирни нетасан –
Юрсанг, бир мен билан юр, дедим.

Ой деса ойдайсан, Ойниса,
Кун деса кундайсан, Ойниса.
Гул эдинг кучокни тўлдирган –
Ҳалиям шундайсан, Ойниса.

Ҳар замон гумоним орттирган,
Қошларинг камони тортилган.
Нозларинг майли-ю фироғинг
Юз мингта ошиқни хор қилган.

Сен кўкда ёнувчи юлдузсан,
Танимга жон берган илдизсан.
Ўшанда ёнимга келмадинг –
Ажабки, ҳалиям ёлғизсан.

Ой деса ойдайсан, Ойниса,
Кун деса кундайсан, Ойниса.
Яширган сирларинг мунча кўп –
Зим-зиё тундайсан, Ойниса.

Қўлим қўлларингдан айродир,
Йўлим йўлларингдан айродир.
Бизни шу қўйларга дуч қилган
Такдирнинг ўзи ҳам ҳайрондир.

* * *

Қай гуноҳ елкамни от қилди,
Ёд бўлган исмингни ёт қилди.
Рақиб бир пиёда бермасдан,
Мот қилди-я, мени мот қилди.

Ой деса ойдайсан, Ойниса,
Кун деса кундайсан, Ойниса.
Кел энди, ёнимга кел, десам,
Барибир кўнмайсан, Ойниса.

ТУШЛАРИМГА КИРМАСАНГ БЎЛДИ

Майли, сен ҳам мени унутгин,
Хаёлимда турмасанг бўлди.
Энди фақат ўзгани кутгин,
Тушларимга кирмасанг бўлди.

Сени яхши кўрардим чиндан,
Кўзларимга ёш келар шундан.
Фақат битта илтимос сендан –

Тушларимга кирмасанг бўлди.

Маҳалламни тўлдириб ўтдинг,
Дугонангни қулдириб ўтдинг.
Девонангни ўлдириб ўтдинг,
Тушларимга кирмасанг бўлди.

Кўриб қадди-қиёматингни,
Эсга олдим хиёнатингни.
Қайтариб ол омонатингни,
Тушларимга кирмасанг бўлди.

Атиргулдай бўлиб юравер,
Тўлин ойдай тўлиб юравер.
Бор-а, юзга кирсанг киравер,
Тушларимга кирмасанг бўлди.

ҚИШЛОҚИ СЕВГИЛИМ

Сен мени қизғонма шаҳар қизидан,
Шаҳарнинг кўзлари гавҳар қизидан.
Ҳеч кетиб қолмасман унинг изидан,
О-о-о, менинг қишлоқи севгилим!

Бу қизлар сан-мандан нари ўтмаган,
Латофат кўчаси сари ўтмаган.
Сени-чи, ҳаттоки онанг ўпмаган,
О-о-о, менинг қишлоқи севгилим!

Бўёқдан кўринмай кетган кўзлари,
Худди малика деб билар ўзларин.
Қизариб кетмоқда нечун юзларинг,
О-о-о, менинг қишлоқи севгилим!

Ёзда ҳам, қишда ҳам уларнинг гали,
Хатто юбка кияр чилла маҳали.
Сен эса билмайсан юбка не, ҳали,
О-о-о, менинг қишлоқи севгилим!

Буларни қўявер, майли ўйнасин,
У дунё-бу дунё ўйнаб тўймасин.
Худойим ўзингдан айро қўймасин,
О-о-о, менинг қишлоқи севгилим!

ҚЎШНИ ҚИЗ

Кунда ўн бор тўкнаш келиб қолса ҳамки,
Сўз демокқа ярамайди шу қўшни қиз.
Саломимга секин алик олса ҳамки,
Бош кўтариб қарамайди шу қўшни қиз.

Кечалари тушларимга кириб чиқар,
Пошнасини тақиллатиб юриб чиқар.
Қалбим олов бўлиб ёнар, юрак сиқар,
Аҳволимни сўрамайди шу қўшни қиз.

Юз-қўлини сутга чайиб, ювиб юрган,
Изларидан капалаклар қувиб юрган.
Ўроқ қошларини доим ўйиб юрган,
Жигаримни яралайди шу қўшни қиз.

Товонини қитиқлайди қора сочи,
Белларини кучоқлайди қора сочи.
У – баҳордан дарак берган қалдирғочим,
Боғларимни оралайди шу қўшни қиз.

СЕНСИЗ ТАТИРМИКАН

Сенсиз татирмикан мен учун Тошкан,
Ахир йўлларимиз битта – туташган.
Бугун соғинчларим юз ҳисса ошган,
Мен сени Худодан тилаб қўйганман,
Жонингга жонимни улаб қўйганман.

Менинг осмонимда йўқ эдим жой,
Сенинг ёноғингга яширинмиш ой.
Ўзинг ҳам биларсан шаксиз, ҳойнаҳой,
Мен сени Худодан тилаб қўйганман,
Жонингга жонимни улаб қўйганман.

Қара, сочларимга тушаяпти нур,
Умрим адоғига ўхшаяпти нур.
Ҳижрон тўлғоғида яшаяпман-у,
Мен сени Худодан тилаб қўйганман,
Жонингга жонимни улаб қўйганман.

Қошинг ўроғидан жигарим яра,
Йиллар сўроғидан беҳолман, ё Раб.
Сўра, ишонмасанг, онангдан сўра,
Мен сени Худодан тилаб қўйганман,
Жонингга жонимни улаб қўйганман.

Шунча йил ичида шунча қиз таниб,
Яшадим бир сени қўмсаб, қизғаниб.
Бошимга урайми сендан ўзгани,
Мен сени Худодан тилаб қўйганман,
Жонингга жонимни улаб қўйганман.

Сенсиз татимагай мен учун Тошкан,
Чунки йўлларимиз битта – туташган.
Бугун соғинчларим юз ҳисса ошган,
Мен сени Худодан тилаб қўйганман,

Жонингга жонимни улаб қўйганман.

БАЛКИ

Висолингни соғингайман,
Ўйлаб шуни овунгайман.
Эсдалик деб ўзинг берган
Рўмолчангга сиғингайман.

Ташлаб мени фироқларга,
Ўзинг кетдинг йироқларга.
Маконингни сўраб сенинг
Ойни тутдим сўроқларга.

Йиғлайди ой, билмайди ой,
Ўз жойидан жилмайди ой.
Кўз-кўз этиб жамолингни
Жимирлаб, сўнг жилмайди сой.

Сен гўзалсан малақдан ҳам,
Топиб бўлмас фалақдан ҳам.
Бир бор хабар олиб қўйгин
Мендек жони ҳалақдан ҳам.

Дарду алам ёрим менинг,
Узилди дил торим менинг.
Сендек паризода қизга
Етармикан зорим менинг.

Балки етмас, балки етар,
Балки етиб, ўтиб кетар.
На бўлса ҳам бу қулингни
Бир бор йўқлаб қўйсанг нетар?

СЕН ГЎЗАЛСАН

Сен гўзалсан кўявер асти,
Ой нур эмар ёноқларингдан.
Оёғингга тиз чўкиб аста,
Ўпсам эди оёқларингдан.

Мени бундай куйдирмоғинг айб,
Кўрқмайсанми гуноҳларингдан?
Бўлармиди мурувватинг хайф,
Агар ўпсам оёқларингдан?

Ошиқларинг юз мингдан ортиқ,
Адашибсан санокларингдан.
Сани дийданг намунча қаттиқ,
Битта ўпай оёқларингдан.

Майли, менинг қадримни билма,
Ўпич берма дудоқларингдан.
Фақат ҳозир қаршилиқ қилма,
Етар ўпсам оёқларингдан.

ШУКУР

Шукур, менинг елкамдан тоғ кулади, биродар,
Энди қаро дилимдан доғ сўлади, биродар.
Майли, ўшал бағритош олиб қочсин ўзини,
Омадим гоҳ кулмаса, гоҳ кулади, биродар.

Худо суйган бандаман – пешонамда муҳри бор,
Тушда кўрган парини ўзимга сайладим ёр.
У қиз жуда чиройли, у қиз битта, ягона,
Худди Кумушбибидай, Барчинойдай сеҳри бор.

Тунлар унинг юзидан тинмай зиё таралган,
Сочларига юлдузлар битта-битта қадалган.
Кўзларидан севгини ўкиб олдим, во ажаб,
Ана шундай нозанин фақат менга аталган.

Биз ҳам энди тушиндик, тенг – тенгники, биродар,
Майли сенга берай мен – ол, неники, биродар.
Хўп десанг жонимни ол, хоҳласанг кўзимни ўй,
Шу қизни тинч қўй фақат, у – меники, биродар.

СЕВ ДЕЯ

Осмонни қучоқлаб яшайман,
Армонни қучоқлаб яшайман.
Сен мени сев дея, сев дея,
Ўзимни пичоқлаб яшайман.

Пичоқлаб яшайман ўзимни,
Пачоқлаб ташлайман ўзимни.
Сен мени сев дея, сев дея,
Кўзингга тикаман кўзимни.

Кўзингга кўзимни тикаман,
Кўзингга ўзимни экаман.
Сен мени сев дея, сев дея,
Қошингда бошимни эгаман.

ҲАЛИ УНДА

Ҳали унда ёш эдик –
чайнар эдик отқулоқ,
юрар эдим ортингдан

рўмолингни тортқилаб.

Ҳали унда ёш эдик –
"ўнг қулоғим" ўйнардик,
шўх болалар тўпланиб,
сени роса қийнардик.

Ҳали унда ёш эдик –
чой ичмасдик чиннидан,
сочпопуклар ясардинг
мажнунтол хивчинидан.

Ҳали унда ёш эдик –
бир хил эди оқ-қора,
орадан йигирма йил
оқиб ўтибди, қара.

Ҳозир эса бўйимиз
ўтиб кетган отангдан,
энди сени ҳаттоки
рашк қиламан онангдан.

ХУДО ДЕРМИШ

Дунё азалдан шундай:
оқи бор, қароси бор,
Кўнгил яралган шундай:
малҳами, яроси бор.
Ҳар ерни қилма орзу –
ҳар ерда тарози бор,
Қувган ҳам Худо дермиш,
қочган ҳам Худо дермиш.

Тўрт томонда тўполон –

хилватда ҳаловат йўқ,
Тинчлик деган неъматдан
тирноқча аломат йўқ.
Бойда ҳам, ғарибда ҳам
уят йўқ, маломат йўқ,
Терган ҳам Худо дермиш,
сочган ҳам Худо дермиш.

Айтишар, келса меҳмон
ризкин топар тешиқдан,
Тебранади тобутлар
нусха олиб бешиқдан.
Иморат иборатдир
фақат битта эшиқдан –
Ёпган ҳам Худо дермиш,
очган ҳам Худо дермиш.

Асли оловнинг ёниб,
ўчмоғида ҳикмат бор,
Ҳатто хира пашшанинг
учмоғида ҳикмат бор.
Қуёш нури заминни
қучмоғида ҳикмат бор,
Ёнган ҳам Худо дермиш,
ўчган ҳам Худо дермиш.

Бу ҳаётнинг майдан
ичган ҳам Худо дермиш,
кечган ҳам Худо дермиш.

ЁРИМ

Сени яратгандан роса мамнунман,
Гулгун жамолинга лолман, мафтунман.

Саҳрода қум санаб юрган Мажнунман,
Сен худди Лайлига ўхшайсан, ёрим!

Кўзларинг йўлимга қадалиб кутдинг,
Остона ҳатламай, қамалиб кутдинг.
Кипригингдан томчи юмалаб кутдинг,
Кўнглингни не билан хушлайсан, ёрим?

Борлигим – бойлигинг, менинг борлигим,
Кўлингда турибди ҳаёт ёрлигим.
Баъзида тутганда феълиторлигим,
Меҳрингни пойимга тўшайсан, ёрим.

Чеҳрангдан юлдузлар қўл иситади,
Сенга шеър ўқисам, куллинг қистади.
Шоирнинг шеъридан умри қисқадир,
Мендан кейин қандай яшайсан, ёрим?

СЕН РОЗИ-Ю МЕН РОЗИ

Бугун кўчангдан юриб,
Уйинг қошида туриб.
Кўнглимда битта илинж –
Қолармиканман кўриб?

Сени кеча кўрмадим,
Мени кеча кўрмадинг.
Сенга не бўлди бугун –
Маҳалламдан юрмадинг?

Сен рози-ю мен рози,
Шудир севгининг сози.
Васлингга ташна этма
Кўпи кўп, етар ози.

Мени кўриб йиғлайсан,
Ўксиб-ўксиб йиғлайсан.
Отажонинг пойига
Бошинг уриб йиғлайсан.

Йиғлама қиз, йиғлама,
Юрак-бағринг тиғлама.
Ундан кўра кечкурун
Мени ўйлаб ухлама.

Сен рози-ю мен рози,
Шудир севгининг сози.
Отанг ҳукм ўқийди
Мисоли бўлиб қози:

- Сен бизга тенг эмассан,
Бу қизга тенг эмассан.
Гар қизимни бермасам,
Кетарсан ғинг демасдан.

Ҳайдайдилар – кетарман,
Қарғайдилар – кетарман.
Бор уйингга, дейдилар
Айт-чи, уйда нетарман?

* * *

Сен рози-ю мен рози,
Шудир севгининг сози.
Остонагда ўтмоқда
Умримнинг баҳор-ёзи.

Кўзимдан ёш томчилар,

Гўёки тош томчилар.
Шамол менинг юзимни
Аямасдан камчилар.

Совуқ ўтар оёқдан,
Совуқ ўпар оёқдан.
Ҳар томонда изғирин –
Нажот топай қаёқдан?

Сен рози-ю мен рози,
Шудир севгининг сози.
Сени севган йигитнинг
Ҳаққа етмас овози.

Майли, отанг бермасин,
Майли, онанг бермасин.
Лекин уканг ўғридек
Ҳадеб ортдан юрмасин.

Менда битта режа бор,
Айтолмадим неча бор.
Энди айтмасам бўлмас –
Ўртоғимнинг "ИЖ"и бор.

Сен рози-ю мен рози,
Шудир севгининг сози.
"ИЖ"да олиб қочарман
Шартмас никоҳ қоғози.

ХАЙРЛАШУВ

Бугун мен кетаман, кетмоғим аниқ,
Ўзни висолингдан жудо этаман.
Шунча кун яшадим иқрордан тониб –

Мени севмаганни севиб нетаман?!

Кўзни узолмайман. Чиройинг тенгсиз,
Нақ қизи эрурсан Момо Ҳавони.
Лекин севолмадинг мени-я, эссиз,
Қўлдан чиқаряпсан сенга шайдони.

Бир вақтки, афсусдан ўтмайсан нари,
Юзингдан ўпади хазонрезгилик.
Ўшанда минг йиғла менинг сингари,
Одам топилмайди сени севгулик.

ОТАМНИНГ ҚАБРИ

Кўзини бир қисиб ўтмоқда йиллар,
Тоғларга дарс берар одамнинг сабри.
Кўнглимга ҳаммадан яқин туюлар,
Мозорни безатган отамнинг қабри.

Ёмғир ёғаяпти майин шитирлаб,
Сира тарқамайди самонинг абри.
Тиз чўкиб кучаман титраб, қалтираб,
Қўлимни музлатган отамнинг қабри.

Неча йил ёлғизман ҳаёт боғида,
Неча йил синайди тақдирнинг жабри.
Айни қирчиллама бўлган чоғида
Онамни бўзлатган отамнинг қабри.

Асли нотавонни хушламас ҳеч ким,
Бировга эришдир бировнинг қадри.
Менинг қўлларимдан ушламас ҳеч ким,
Бағримни тузлатган отамнинг қабри.

Мозор оралайман – келар хўрлигим,
Ижобат бўлгайми тушнинг таъбири.
Ортга қайтганимда ночор, шўрлигим,
Жим туриб кузатган отамнинг қабри.

БИЛАМАН

Биламан, сен мени севмайсан,
Ўзгага қадалган нигоҳинг.
Ёнингда турибман, сезмайсан
Шу эрур энг катта гуноҳинг.

Биламан, сен худди маъбуда –
Тан олгинг келмайди бандани.
Ишқимдан сўз очсам мабодо
Туюлар нақадар бемаъни.

Биламан, сен ойсан, юлдузсан,
Зим-зиё тунларни ёритган.
Афсуски, бемехр, тош қизсан
Менимас, ўзгани ёр этган.

Биламан, сен мени севмайсан,
Севмоғинг дардимга доридир.
Ёнингда турибман, сезмайсан
Барибир, барибир, барибир.

ЭЙ ЁР

Яна сени соғиндим, эй ёр,
Яна сенинг хуморинг тутди.
Дийдорингдан бўлиб умидвор,
Яна сенинг кўчангдан ўтдим.

Ишон, сенсиз ҳаста, телбаман,
Кўринмоққа йўқми хоҳишинг?
Биласан-ку сени севаман,
Биласан-ку менга ёқишинг.

Соатимга қарайман бот-бот,
Тўққиз ярим.., ўн ярим бўлди.
Майли, ширин тушлар кўриб ёт,
Мен тонггача кутганим бўлсин.

Сени ҳеч ким безовта қилмас,
Сени ўзим этай ҳимоя.
Фақат битга қараб қўйсанг бас,
Муродимга этай ниҳоят.

Дийдорингни қўмсадим, дилдор,
Деразанга узоқ кўз тутдим.
Бир кўришга бўлиб умидвор,
Келаверар кўчангдан ўтгим.

Ўч

Бехос қўлим текканда
титрар эди қўлларинг,
Тортилган тор мисоли
тўғри эди йўлларинг.

Ширин орзулар билан
юлдузларни кўзлардинг,
Бир йил ўтмай орадан
наҳот шунча ўзгардинг?!

Нетай, сенинг тош қалбинг

менга бўйин эгмади,
Энди...
ғунча лабингга
лаб қоптими тегмаган?!

Шуми ширин хаёллар,
шумиди бахт деганинг?
Ишонган ҳуснинг қани –
нон ботириб еганинг?!

Бир маҳаллар ўтардинг
кўзларимни куйдириб,
Энди сендан олай ўч
дугонангни суйдириб.

БАРИБИР

Энди ҳеч бир ёнингга бормоғимдан фойда йўқ,
Кўнглинг учун ташланган қармоғимдан фойда йўқ.
Ишққа тўла кўкракни ёрмоғимдан фойда йўқ,
Ахир сени чақирсам, келмайсан-ку барибир,
Сени қандай севганим билмайсан-ку барибир.

Дард бериб, даво этмай ўртаган паризода,
Ваъдага вафо этмай ўртаган паризода.
Тошойнага термулиб ўтирган паризода,
Қулларни назарингга илмайсан-ку барибир,
Сени қандай севганим билмайсан-ку барибир.

Ҳали-ҳамон кўчангдан тошлар тешиб ўтарман,
Кеча-кундуз кўзимдан ёшлар сешиб ўтарман.
Лойда қолган изингни ўпиб-ўпиб ўтарман,
Мени деб ой юзингни юлмайсан-ку барибир,
Сени қандай севганим билмайсан-ку барибир.

Кўнги́л кул бўлмагунча ишқ олови сўнмайди,
Мен ғарибнинг бошига хумо куши кўнмайди.
Беш-олтита янгангдан бирор нима унмайди,
Янгалар айтганини қилмайсан-ку барибир,
Сени қандай севганим билмайсан-ку барибир.

Юлдуз учганин кўрсанг, дардингни айт, дейдилар,
Тиз чўкволиб тупрокқа қадрингни айт, дейдилар.
Бугун менга охирги шартингни айт, эй дилдор,
Мулки дилимга султон бўлмайсан-ку барибир,
Сени қандай севганим билмайсан-ку барибир.

МЕН ҲАМОН ЎША

*"Сен ҳамон ўшасан, сен ўша-ўша"
Иқбол МИРЗО*

Қанча ойлар ўтди бир-бирин қувиб,
Қанча сойлар ўтди тошларни ювиб.
Сен ҳамон ёдимда, қалбимга меҳмон,
Ўзингдан ўзгани қолмадим севиб.
Чарчадим исмингни исмимга қўша,
Мен ҳамон ўшаман, мен ўша-ўша.

Айт, кимга фойда бор жон оғритишдан,
Висолни ҳижронга чоғиштиришдан?
Бу дунё аслида катта ўйингоҳ –
Кел, гаров ўйнаймиз соғинтиришдан.
Чарчадим йўлингга пояндоз тўшаб,
Мен ҳамон ўшаман, мен ўша-ўша.

Пешонам шўри шу – сенга дил бердим,
Сўнг севги аталмиш дардга қўл бердим.

Билсам-да бир умр келмаслигингни
Аразлаб-овуниб соғинавердим.
Чарчадим ёнингда хаёлан яшаб,
Мен ҳамон ўшаман, мен ўша-ўша.

Хувиллаб қолгандир кучоғинг менсиз,
Қовжираб қолгандир дудоғинг менсиз.
Наҳот ўйламайсан ўзингни асло –
Сени чўчитмасми қолмоғинг менсиз?
Чарчадим, чарчадим ёқамни тишлаб,
Мен ҳамон ўшаман, мен ўша-ўша.

СЕН КЕЛМАСАНГ

Муҳаббатга дўст бўлмаган дил қайда, ёр,
Висолингга етказувчи йўл қайда, ёр?
Сен келмасанг баҳор қайда, гул қайда, ёр,
Боғларим дашт бўлиб қолар сен келмасанг.

Омонлигим омонатдир, эй дилбарим,
Ёмон ёниб бораётир жигар-бағрим.
Бир ўзингга аён ахир менинг дардим,
Кўзимга ёш тўлиб қолар сен келмасанг.

Ой ўзини ожиз сезар чиройингдан,
Кундай бўлиб чиқсанг агар саройингдан.
Ич-этимни кемирган бу фироғингдан
Юрагим ғаш бўлиб қолар сен келмасанг.

Қани келсанг нурга чайиб кечаларни,
Хурсанд этиб лутфингга зор нечаларни.
Сен келмасанг боғда булбул куй чаларми,
Бир жафокаш ўлиб қолар сен келмасанг.

МЕН СЕНИ ШУНЧАЛАР

Мен сени шунчалар яхши кўраман:
Тилимнинг очқичи билиб исмингни.
Юрагим олдида олиб юраман
Кулиб туриб тушган жажжи расмингни.

Мен сени шунчалар яхши кўраман:
Кўзимга кўринмас Лайло, Манзура...
Ҳаттоки тушимда хаёл сураман
Ўша гул, ўша боғ – таниш манзара.

Мен сени шунчалар яхши кўраман:
Ўзимни қийнайман ўзингни ўйлаб.
Сояннга қаддимни эгиб тураман
Тегиб ўтсин, дея оловранг кўйлак.

Мен сени шунчалар яхши кўраман:
Таърифнинг олдида луғатим ғариб.
Иложсиз бошимни тошга ураман,
Шаънингга муносиб сўзлар ахтариб.

Мен сени шунчалар яхши кўраман:
Эй, юзи фаришта, киприклари ўқ.
Ошкора соғиниб, пинҳон мўралаб,
Ҳижронда мен каби озган банда йўқ.

Ҳар куни нигоҳим тўқади аттанг,
Ҳар куни юзимдан андуҳ ўраман.
Сен ҳали ғунчадек нозиксан, ҳатто
Опанг ўн саккизга кириб-кирмаган.

Мен сени шунчалар яхши кўраман...

ЭРКИН ҚҰЙИБ

Эркин қўйиб хаёл тизгинин
Ётоғига сиғмай ётган қиз.
Қайта-қайта ёзар исмимни
Кўзларига сурма тортган қиз.

Четда ётар қуликдан бўшаб
Гул атрига ювилган қўйлак.
Изларимни кутади қақшаб
Дарчасига элтувчи йўлак.

Ҳеч кимсага сирин очмаган,
Тунларини кунга улайди.
Рўмолини олиб қочганман
Энди фақат мени ўйлайди.

Тақдир ўзи сийлаб-сийпалаб,
Суйдирармиш девонасини.
Хатларимни ўқиб ҳижжалаб,
Куйдирармиш дугонасини.

Гумонларга ўзин олдирмас,
Умидлари билан кўз очар.
Кўрпасига ўрин қолдирмас
Ҳали қайчи кўрмаган сочлар.

Рашк жарига сололмай кўприк
Нозик дили оғринар эмиш.
Кўзларимга тушади киприк –
Мени кунда соғинар эмиш...

Эркин қўйиб хаёл тизгинин
Ётоғига сиғмай ётган қиз.

Қайта-қайта ёзар исмимни
Кўзларига сурма тортган қиз.

ЁМОН ЎРТАЯПТИ

Ёмон ўртаяпти дилни ҳижронинг,
Мунча қаттиқ бўлди ҳукминг, ижройинг?
Озгина бўлса ҳам борми виждонинг –
Мени тирноғингда сўйиб кетгансан.

Бошингга дуррани эгри кўндириб,
Неча ошиқларнинг кўнглин синдириб,
Дўппидай жойдан ҳам ўсма ундириб,
Ўроқ қошларингга қўйиб кетгансан.

Гул билан безатиб ётоқларингни,
Майсалар ўпади этакларингни.
Ҳақ билиб алдамчи эртақларингни,
Кенжа Ботирларни суйиб кетгансан.

Сен ойсан. Қўлимни узатолмайман,
Бедаво кўнгилни тузатолмайман,
Ҳаттоки ортингдан кузатолмайман –
Кўзларимни ўйиб-ўйиб кетгансан.

Минг йил йиғласам ҳам ёқамни йиртиб,
Мунгли кўшиқларни баралла айтиб,
Барибир келмайсан ортингга қайтиб –
Мендек шоирлардан тўйиб кетгансан.

ОЙДАН ПИНҲОН ТУТИБ

Ойдан пинҳон тутиб бор сиримизни,
Тунда ҳам ўчмайди чироқларимиз.

Биз шундай севамиз бир-биримизни –
Билинмас висол-у фироқларимиз.

Ишқнинг оловида ёниб-қоврилиб,
Яшаймиз умрни ўтга созуриб.
Ногоҳ учрашувдан қолиб довдираб,
Ненидир пичирлар дудоқларимиз.

Қуёшда товланиб ялтирайди барг,
Шамолни олқишлаб дилдирайди барг.
Иситмадан ошкор бўлур ҳамма дард –
Бизни ошкор этар нигоҳларимиз.

Тақдир синовидан зинҳор ўкинма,
Гилос гулларидай ерга тўкилма.
Кун келиб саловат айтишар тинмай,
Ҳали туғилмаган гувоҳларимиз.

Қоп-кора булутдай босиб келар ўй,
Қанотин бургутдай ёзиб келар ўй.
Хиноли кафтингни кафтларимга қўй –
Тўкилиб битгайдир гуноҳларимиз.

ГИНА

Бизни хор этганда у
мисоли эди малак,
Бирдан айланиб кетди
тескарига чархпалак.

Бугун энди ул санам
севгонидан айрилди,
Муҳаббатдан ясалган
қанотлари қайрилди.

Бизни хор этган билан,
Бизни зор этган билан
Ҳали кўп юзлашамиз,
Ҳали кўп сўзлашамиз...

СЎЛҒИН ЧЕЧАК

Муҳаббатим нишонаси, деб
берган эдинг бир жуфт бойчечак,
Сақласам-да қалбим тўрида
бир озгина сўлибди кеча.

Бугун эса тарқар овоза:
эмишки, сен турмуш қурибсан,
Мен шаҳарда, гўл бўлиб тоза
севгимни жар солиб юрибман.

Бойчечакда экан не гуноҳ –
алдов учун узган экансан,
Менга бериб сўлиган гулни
ўзгаларга, севдим, дегансан.

Мен энди у аҳмоқ эмасман,
ўтиб кетган содда – кечаги,
Сендай қуруқ савлатдан яхши
муҳаббатнинг сўлғин чечаги!

АЛАМ ҚИЛДИ

*Бир дўстим шу мазмунда шеър
ёзиб беришимни сўрагани. Мана...*

Соғиндим-у ёнингда бир лаҳза туролмайман,

Шу сабабми, билмадим, кўзингга қаролмайман.
Сен ёлғиз юролмайсан, мен ёлғиз юролмайман,
Менсиз ўтган кунларинг қошингни қалам қилди,
Ўксиб-ўксиб йиғладинг, шу менга алам қилди.

Ишқ йўлида бизларни адо қилди бу тақдир,
Боримизни йўқ қилди, гадо қилди бу тақдир.
Балки одам танлашда хато қилди бу тақдир,
Кимни бахтирасо-ю кимни шумқадам қилди,
Пешонамга сиғмадинг, шу менга алам қилди.

Ажралишдик қайси кун номусни деб, орни деб,
Ё дилингда ўзгага аталган жой бормиди?
Сен-ку қайтиб келмадинг, ўзим нега бормадим,
Сени қайси нигоҳлар ўзига арам қилди,
Хатларимни йиғмадинг, шу менга алам қилди.

Кўзларимдан суратинг ўчиб кетди шу билан,
Елкамдаги бахт қуши учиб кетди шу билан.
Дил бериб бегонага, кўчиб кетдим у билан,
Сен қилмаган юмушни ўзга бир одам қилди,
Ўғлимни сен туғмадинг, шу менга алам қилди.

НИЛУЖОН

Киприкларинг қаддимдайн қайрилма,
Маржон-маржон ёш эгдими, Нилужон?
Ёноғингдан томчи қолди айрилмай,
Кўзларингга кўз тегдими, Нилужон?

Тунлар сени ўйлаб қочади уйку,
Кўкрагимни китиклайди бир туйғу.
Айт-чи, сени қийнаяпти қай қайғу,
Кўзларингга кўз тегдими, Нилужон?

Тилдан тушмас мен шўрликнинг ноласи –
Тўқилмасин сочингни бир толаси.
Эй, тоғларнинг қирмизиранг лоласи,
Кўзларингга кўз тегдими, Нилужон?

Атрофингда парвонаман, кўрдингми,
Ҳижронингда девонаман, кўрдингми?
Умр бўйи хомхаёллар сурдимми,
Кўзларингга кўз тегдими, Нилужон?

Сўйлагин ёр, дилдан армон арисин,
Тўкиб солгин бор дардларинг барисин.
Елкамга бош қўйди илҳом париси,
Кўзларингга кўз тегдими, Нилужон?

КЕЛДИМ

Бунчаям бойдирсан, эй қиз, чиройга,
Нигоҳинг измимни заржирбанд этди.
Сен билан илк марта кўришган жойга,
Келдим. Кутдим. Келмадинг. Кетдим.

Сунбула тўлдирган елкаларингни,
Эркалаб тарайсан эркаларингни.
Ҳеч писанд қилмасдан акаларингни,
Келдим. Кутдим. Келмадинг. Кетдим.

Қай ерга борсам ҳам оёғим титраб,
Икки ханжарингдан омонлик сўраб.
Тўқилган сочингни тугмамга ўраб,
Келдим. Кутдим. Келмадинг. Кетдим.

Юмушим мактублар қоралаш бўлди,

Эрмагинг кўксимни яралаш бўлди.
Кун ва тун кўзимда аралаш бўлди,
Келдим. Кутдим. Келмадинг. Кетдим.

Қайданам, қайданам тушимга кирдинг,
Кўзимни кўр қилиб, мени суйдирдинг.
Куйдирги экансан, ёмон куйдирги,
Келдим. Кутдим. Келмадинг. Кетдим.

ҚАЧОНДИР

Қачондир сўзларим ёқиб тушади,
Қачондир уларни ёдга оласан.
Сочларинг елкамдан оқиб тушади,
Қачондир сен мени севиб қоласан.

Чўчиб уйғонасан уйқуларингдан,
Адоқсиз тушларнинг қутқуларидан.
Хижолат тортмайин туйғуларингдан,
Қачондир сен мени севиб қоласан.

Лабларинг қуяди исмимни айта,
Ва шундан бошланар ҳаётинг қайта.
Кўзларингни тўсган ғуборни арта,
Қачондир сен мени севиб қоласан.

Қачондир чўғ бўлар қизиб ёноғинг,
Қайноқ бўсаларни сезиб ёноғинг.
Ишонавер, дилбар, ишон, қароғим,
Қачондир сен мени севиб қоласан.

Ўшанда диллардан ёзилар тугун,
Вужудлар бирлашиб, бўлар бир бутун.
Эҳтимол эртага, эҳтимол бугун –

Қачондир сен мени севиб қоласан.

Унгача ҳижронда ўртаниб ўтай,
Ишқий шеваларни ўрганиб ўтай.
Ҳозир қулоғингга башорат айтай:
Қачондир сен мени севиб қоласан.

СЕВГИДАН СЎЗЛАШАМИЗ

Гўё фурсат қолгандай таққа тўхтаб,
Излаб чора тополмадим кун бўйи.
Паривашим, остонамга кел йўқлаб,
Кел, севгидан сўзлашамиз тун бўйи.

Нуқта қўйгин ўтган-кетган у гапларга,
Айрилиқда зор қақшаган асабларга.
Тушов тутма ғунчасимон бу лабларга,
Кел, севгидан сўзлашамиз тун бўйи.

ЎСМАНГ УЧМАЙДИ

Изларингни ювган ёмғирман, дўлман,
Нетай, юрагимдан исминг ўчмайди.
Севгилим, ҳар қанча овора бўлма,
Мени соғинмасанг ўсманг учмайди.

Йўлингга термилган кўзларим ҳаққи,
Кўрганда қизарган юзларим ҳаққи.
Ҳеч кимга айтмаган сўзларим ҳаққи –
Мени соғинмасанг ўсманг учмайди.

Қиё боқмайсанми бахтдан жудога,
Вафода султон-у, тахтдан жудога.

Худога топширдим сени, Худога –
Мени соғинмасанг ўсманг учмайди.

Сенга ошиқдирман, кўнглим ёрталаб,
Кел энди, бир марта кўйгин эркалаб.
Неча марта кўйсанг, шунча марталаб
Мени соғинмасанг ўсманг учмайди.

Кафтдек пешонамдан толе наридир,
Кўйган қадамларим уйинг саридир.
Ҳар қанча овора бўлма, барибир –
Мени соғинмасанг ўсманг учмайди.

Тилимга жо қилдим Эгамнинг номин,
Зеро, ўзгаларга меҳринг тушмасин.
Шу сўзим сўннгидир – илоҳо омин,
Мени соғинмасанг ўсманг учмасин.

СЕВДИМ

Мен сени ёниб севдим,
Кўмсаб, қизғониб севдим.
Ҳаммадан узиб кўнги,
Ҳаммадан тониб севдим.

Куннинг қадри тундадир,
Бор синоат шундадир.
Майли, қайда бўлсанг ҳам –
Ўй-хаёлим сендадир.

Такдир дедик, хўп дедик,
Биздай ошиқ кўп дедик.
Шу кенг замин узра энг
Бахтиёри биз эдик.

Сендан айрилган сайин,
Кунлар ўтар бетайин.
Пешонамга ҳижронни
Битган бўлса нетайин!?

Мен сени ёниб севдим,
Қўмсаб, қизғониб севдим.
Ҳаммадан узиб кўнгил,
Ҳаммадан тониб севдим.

ЎҒЛИМГА

Давронбек!
Ичим жимирлайди исмингни айтсам,
Тилим айланмайди бошқа сўзларга.
Қанийди бир умр термилиб ўтсам,
Ўзимнинг кўзимдек қора кўзларга.

Ётибман Худога шукрона айта,
Сенинг исинг келган ҳаводан хўплаб.
Инжиқлик қилавер. Қайта ва қайта
Бувинг этагини қўявер хўллаб.

Ташрифингдан кўкрак керилиб кетди,
Дунёни кучмоққа етади қулоч.
Уйим бозор бўлди, интиқлик ўтди,
Энди, ўғлим, аста кафтларингни оч.

Майлига, кечқурун мени ухлатма,
Овозингга тўлсин зериккан хонам.
Ширин алласини бир зум тўхтатмай,
Бешигингни кучиб мудрасин онанг.

Фаришталар суйиб учсин устингда,
Доғли тўшагингни бағримга босай.
Айвондаги эски икки устунга
Қуёш нурларидан беланчак осай.

Сенга мерос бўлсин иродам, кучим,
Сира кўринмасин кўзларингда нам.
Сочларидан тортиб қочмоғинг учун
Хоҳлайсанми синглинг бўлишини ҳам?!

ҲАЛИ ШУНДАЙ КУН КЕЛАР

Ҳали шундай кун келар, синглим –
Кўзларингга тўлади денгиз.
Бўшаб қолар қучоғим, кўнглим,
Яшаш оғир туюлар сенсиз.

Ҳали шундай кун келар, ишон,
Умидларинг туғилар қайта.
Пайконларга бўласан нишон,
Муҳаббатнинг қўшиғин айта.

Сенга салом беради тоғлар,
Сочинг силар ойнинг нурлари.
Изларингга гул сочса боғлар,
Ҳавас қилар жаннат хурлари.

Ўзингдирсан энг гўзал санъат –
Ижодкоринг – меҳрибон Аллоҳ.
Ҳали шундай кун келар, албат
Бахт уйдан топасан паноҳ.

Бўлди, дилни ўтда ёқавер,
Шум хаёллар ўткинчи, абас.

Бармоғингга узук тақавер,
Менга ўхшаш ўғил туғсанг, бас!

Ҳали шундай кун келар, синглим!..

ОНА ТУПРОҚ

Шу тупроққа қоним томган киндигимдан,
Ҳар заррасин асрагайман кипригимда.
Гар беҳабар бўлсанг менинг кимлигимдан,
Темурларга бешик бўлган чинордан сўр.

Билса, фақат заргар билар зар қадрини,
Эр кўтаргай елкасида эл дардини.
Кўкси қалқон, ёвга эгмас тик қаддини,
Самоларга қўл узатган минордан сўр.

Гумбазларнинг пештокига тақиб сирға,
Қалдирғочлар ўз инига қайтиб кирган.
Доналари саловатлар айтиб турган,
Бободехқон кафтидаги анордан сўр.

Бу дарёлар аввалгимас, бошқа дарё,
Ҳар ён гўзал – Фарғонаю Қашқадарё.
Жамолига махлиёдир бутун дунё,
Райҳонларнинг ифорига хумордан сўр.

Халқнинг ўзи танлар юртнинг эгасини,
Бугунидек аниқ англав эртасини.
Қучоғидан сира қўймас эркасини,
Кўзи мунчок, ўзи мисли тумордан сўр.

УЧҚУН АЛАНГА ОЛМОҚДА

Қадимий Боғдод тумани аждодларимиз юрти бўлган Она Ватанимизга жуда кўплаб истеъдодларни тақдим этган. Машхур санъаткорлар дейсизми, донғи кетган темирчи-ю, нонвойлар, дурадгору бешиксозлар, кураги ерга тегмаган полвонларнинг аксари шу гўшадан етишиб чиққан. Ўтган асрдан бошлаб эса фан заҳматкашлари бўлган олимлар ҳамда бадий ижод намоёндалари ҳам тилга туша бошлади. Анвар Муқимов ва Абдуқаҳҳор Султоновлар бошлаб берган адабий жараёни бугун Набижон Боқий, Ўзбекистон халқ шоири Иқбол Мирзо, Саид Анвар, Ўткир Хидиров, Адҳам Дамин, Озода Тўрақулова, Вали Аҳмаджон, Каримабегим, Маҳмуд Юнус, Жаҳонгир Фозил, Абдумутал Имомов, Турғун Парпиев, Ҳошимжон Назиров, Ҳамроали Боқиев, Зоҳид Неъмат, яна кўплаб номларини келтириш мумкин бўлган назм ва насрда ижод қилаётган истеъдодлар давом эттирмоқда. Бу жараёнга янада ривож киритишга, ижодкорларга илҳом бағишлашга, истеъдод эгаларининг маҳоратини оширишга ва қаламини чархлашга “Тоҳир-Вог`дод” телевидениеси ҳамда унинг қошида фаолият олиб бораётган “Ижодкорлар уйи”, “Ёш қаламкашлар” тўғараги муносиб ҳисса қўшиб келаяпти, десам муболаға бўлмайди. Фикримнинг исботи шуки, дастлабки журналистик фаолиятини Тошкентда – марказий газеталар ҳамда телевидениеда бошлаган, ушбу китоб муаллифи Давлатжон Полвонов “Тоҳир-Вог`дод” телевидениесига бундан икки йилча илгари ишга келиб, бугун таҳририятнинг Бош муҳаррири жаражасига кўтарилди. Унинг биринчи китоби эса ана шу даргоҳда чархланиб, зуваласи пишиб, қоғозга тушган шеърлардан иборат, дея оламан.

“Тоҳир-Вог`дод” телевидениеси иш бошлаган салкам ўн беш йил ичида бу даргоҳда фаолият юритиб, ижод қилганларнинг аксари бугун марказий телерадиоканалларда иш олиб боряпти. Улар истеъдодли шоира Каримабегим раҳбарлигидаги “Ёш қаламкашлар” тўғарагининг аъзолари бўлганликлари ҳам диққатга сазовордир. Хусусан, “Yoshlar” телеканалининг “Davr” инфорацион дастури Бош муҳаррири Соҳибжон Алижонов, телеканал муҳаррири Озодахон Тўрақулова каби ўрта авлод журналистлари учун айнан “Тоҳир-

Bog`dod” телевидениеси “бешик” бўлгани, Давлатжон Полвоновнинг эса 2009 йилда Фарғона вилоятида “Энг яхши журналист” дея эътироф этилгани билан жамоамиз ғурурланишга ҳақли. Айниқса, Ўзбекистон халқ шоири марҳум Муҳаммад Юсуфнинг бир неча маротаба “Ижодкорлар уйи”га ташриф буюргани, Ўзбекистон халқ шоирлари – Анвар Обиджон, Иқбол Мирзо, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналистлар – Муҳаммаджон Обидов, Дониёр Эргашов, Абдужаббор Ҳусанов, таниқли адиблар – Тилаволди Жўраев ҳамда Алишер Ибодиновларнинг “кунда-шунда”лиги Боғдодда чиндан ҳавас қилса арзигулик адабий муҳит шаклланиб улгурганини тасдиқлайди. Ўқиб тугатганингиз китоб муаллифи ҳам ана шундай “улкан қозон”да устозлари билан бирга “қайнапти”. Дастлаб Вали Аҳмаджон ўғитларидан баҳраманд бўлган Давлат Полвон кейинроқ – талабалик даврларида Иқбол Мирзога шогирд бўлиб, ижод маҳоратини оширди.

Унинг ушбу мўъжазгина китобчасидан ўрин олган шеърларни ўқидингиз. Бу шеърлар сизни биров бўлса-да мушоҳадага чорлади, деб ўйлайман. Уларда сизу биз илгари кўриб, эшитиб юрганамиз – нималарнидир энди бошқачароқ ранг ва кўринишда тасвирланганига, якунида эса кутилмаган хулосалар қилинганига гувоҳ бўлдингиз, чамамда. Эҳтимол, бу шеърлар юксак бадиий даражада, дейишга биров эртадир. Лекин кўр ичида йилтиллаб кўринган учкун аланга ола бошлади, деб умид қиламиз. Давлатжонга – ўша алангадек – кишиларга тафт бериб, юксакларга кўтарилишида муваффақиятлар тилайман.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ
Ўзбекистон Журналистлари
Ижодий уюшмаси аъзosi,
“Олтин қалам” Миллий
мукофоти Халқаро
танлови ғолиби